

NOTAT

Til: FORSA

Dato: 2. marts 2020

Kapacitet på speciallægeområdet med fokus på øjenlægehjælp

Dette notat beskriver kapaciteten på speciallægeområdet med særligt fokus på øjenområdet i Region Hovedstaden. Derudover indgår en beskrivelse af forekomsten af diabetes i regionen.

Notatet baserer sig på data over kapacitet og forbrug fra regionens administrative systemer opgjort i 2019/2020, samt de seneste befolkningstal fra Danmarks Statistik opgjort pr. 1. oktober 2019. Derudover indgår tal for andelen af borgere med diabetes i regionen fra den Nationale Sundhedsprofil 2017.

1. Kapacitet på speciallægeområdet

1.1. Kapacitet på speciallægeområdet

Pr. 16. december 2019 var den samlede kapacitet på speciallægeområdet 896,21 kapaciteter på landsplan. 45 % af speciallægekapaciteterne er beliggende i Region Hovedstaden med i gennemsnit 4.592 borgere pr. kapacitet. Som det fremgår af tabel 1, er Region Hovedstaden den region, der samlet set har den bedste dækning af speciallægehjælp (målt på antal borgere pr. kapacitet), når man sammenligner med de øvrige regioner.

Tabel 1. Antal borgere pr. speciallægekapacitet fordelt på regioner 2019

	Antal borgere	Antal kapaciteter	Kapaciteter (%)	Antal borgere pr. kapacitet
Region Hovedstaden	1.848.989	402,67	44,9%	4.592
Region Sjælland	837.087	121,94	13,6%	6.865
Region Midtjylland	1.326.913	148,62	16,6%	8.928
Region Nordjylland	590.580	68	7,6%	8.685
Region Syddanmark	1.223.894	154,98	17,3%	7.897
Landsplan	5.827.463	896,21	100,0%	6.502

Kilde: Danmarks Statistik, befolkningstal pr. 1.10.2019, Notus Regional, antal kapaciteter pr. 16.12.2019 og udtrukket af Danske Regioner pr. 16.12.2019

1.2. Udgifter til speciallægeområdet

Den økonomiske ramme indenfor speciallægehjælp er ca. 3,2 mia. kr. på landsplan (2017-niveau).

Region Hovedstadens udgifter (bruttohonorar) til speciallægeområdet var ca. 1,6 mia. kr. i 2019.

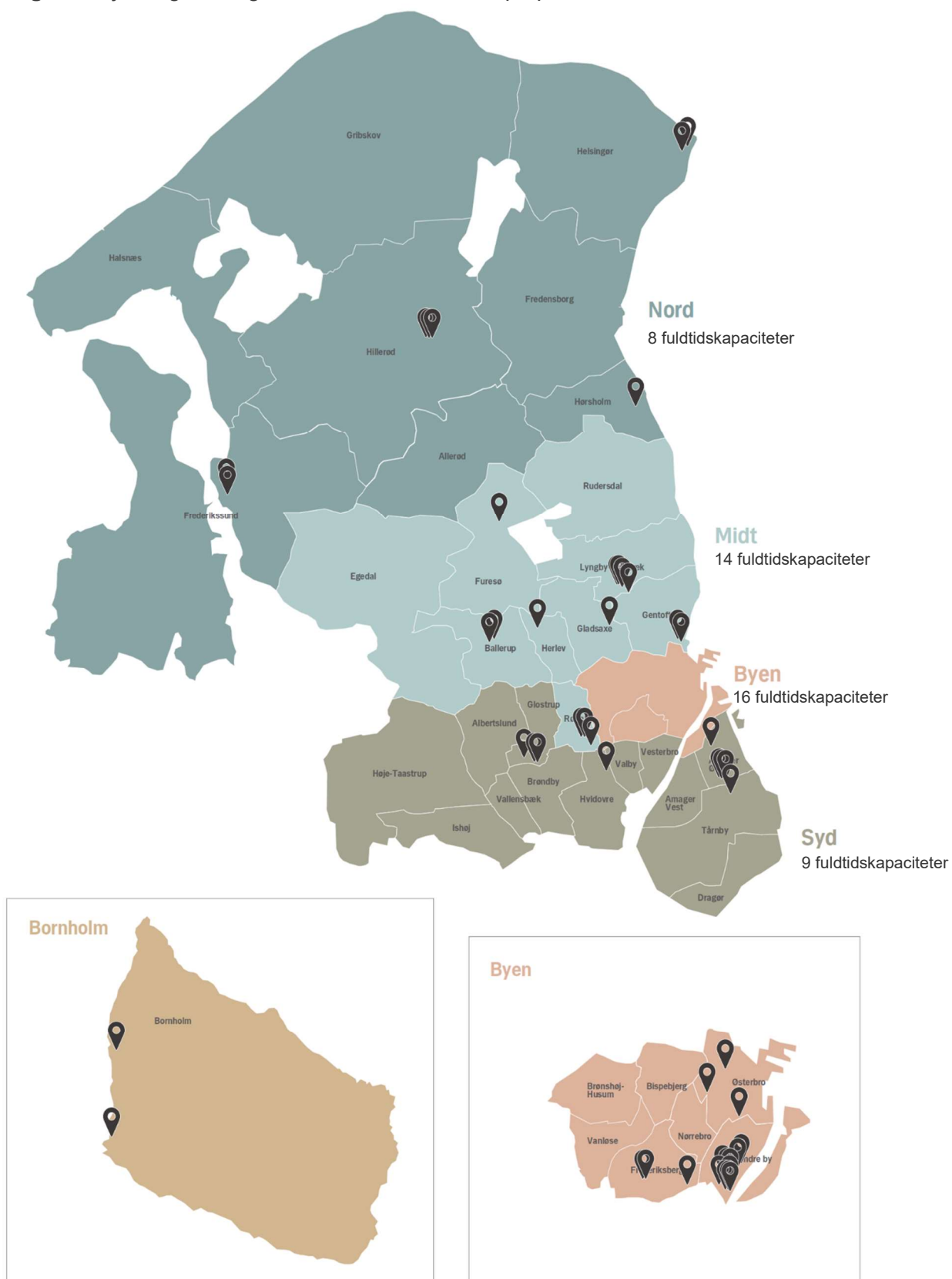
2. Kapacitet på øjenområdet

2.1. Kapacitet på øjenområdet

I Region Hovedstaden er der i alt 49 speciallægekapaciteter på øjenområdet fordelt på 48 fuldtidspraksis rundt om i regionen. Øjenspecialet er blandt de største specialer og udgør en andel på 12,2 % af den samlede speciallægekapacitet i regionen. Øjenspecialet er dermed blandt de specialer, hvor der i dag er den bedste geografiske fordeling.

Region Hovedstaden er delt op i fire planområder – Nord, Midt, Byen og Syd. Bornholm hører til planområde Byen, men fremstår selvstændigt i de følgende tabeller og figurer. Figur 1 på næste side viser et kort over Region Hovedstaden og hvordan de 49 kapaciteter på øjenområdet er fordelt geografisk.

Figur 1. Øjenlæger i Region Hovedstaden fordelt på planområder

Tabel 2. Antal kapaciteter på øjenområdet fordelt på planlægningsområde 2020*

Planområde	Nord	Midt	Byen	Syd
Planlægningsområde	Allerød Kommune Fredensborg Kommune Frederikssund Kommune (2) Gribskov Kommune Halsnæs Kommune Helsingør Kommune (2) Hillerød Kommune (3) Hørsholm Kommune (1)	Ballerup Kommune (2) Egedal Kommune Furesø Kommune (1) Gentofte Kommune (2) Gladsaxe Kommune (1) Herlev Kommune (1) Lyngby-Taarbæk Kommune (4) Rudersdal Kommune Rødovre Kommune (3)	Bispebjerg Bornholms Regionskommune (2) Brønshøj-Husum Frederiksberg Kommune (3) Indre By (10) Nørrebro Vanløse Østerbro (3)	Albertslund Kommune Amager Vest (4) Amager Øst Brøndby Kommune Dragør Kommune Glostrup Kommune (3) Hvidovre Kommune (1) Høje-Taastrup Kommune Ishøj Kommune Tårnby Kommune (1) Valby Vallensbæk Kommune Vesterbro

Kilde: Notus Regional, antal kapaciteter pr. 5.1.2020

*Note: Antal kapaciteter på øjenområdet er angivet med tal i parentes ud for planlægningsområder, hvor der findes øjenlæger

2.2. Antal borgere pr. kapacitet fordelt på planområder

De 49 kapaciteter på øjenområdet er fordelt på planområderne Byen, Midt, Nord og Syd med i gennemsnit 37.734 borgere pr. kapacitet. Af tabel 3 fremgår det, at planområde Byen er det område, der har den bedste dækning af øjenlæger, mens planområde Syd er det område, der er dårligst dækket.

Tabel 3. Antal borgere pr. kapacitet på øjenområdet fordelt på planområder 2020

	Antal borgere	Antal kapaciteter	Antal borgere pr. kapacitet
Bornholm	39.697	2	19.849
Byen	465.659	16	29.104
Midt	460.464	14	32.890
Nord	323.282	8	40.410
Syd	559.887	9	62.210
Hovedtal	1.848.989	49	37.734

Kilde: Danmarks Statistik, befolkningstal pr. 1.10.2019, Notus Regional, antal kapaciteter pr. 5.1.2020

2.3. Udgifter til øjenområdet

En opgørelse pr. 20. februar 2020 viser, at Region Hovedstadens bruttohonorar (forbrug) til øjenspecialet var 191,3 mio. kr. i 2019. Det svarer til 12,2 % af regionens samlede udgifter til speciallægeområdet. Regionens udgifter til en fuldtidspraksis på øjenområdet var i gennemsnit 3,9 mio. kr. i 2019.

Det skal bemærkes, at opgørelsen er baseret på bruttohonorar (forbrug) for hele året inklusiv eventuelt knæk. Knækgrænsen for øjenspecialet er 4,3 mio. kr. (2019-niveau). Ved omsætning herudover reduceres øjenlægens honorar med 40 %.

3. Forskelle mellem regioner vedr. kapacitet på øjenområdet

3.1. Forskelle mellem regioner på antal borgere pr. kapacitet

Pr. 16. december 2019 var der 163 speciallægekapaciteter på øjenområdet på landsplan. Som det fremgår af tabel 4, er 30,1 % af kapaciteterne beliggende i Region Hovedstaden. Region Hovedstaden er blandt de regioner, der i gennemsnit er dårligst dækket af øjenlæger, når man sammenligner med de øvrige regioner. Det skal bemærkes, at forskellene i dækning bl.a. kan hænge sammen med arbejdsdelingen mellem hospitaler og øjenlægehjælp i de forskellige regioner.

Tabel 4. Antal borgere pr. kapacitet på øjenområdet fordelt på regioner 2019

	Antal borgere	Antal kapaciteter	Kapaciteter (%)	Antal borgere pr. kapacitet
Region Hovedstaden	1.848.989	49,00	30,1%	37.734
Region Sjælland	837.087	25,00	15,3%	33.483
Region Midtjylland	1.326.913	33,00	20,2%	40.209
Region Nordjylland	590.580	18,00	11,0%	32.810
Region Syddanmark	1.223.894	38,00	23,3%	32.208
Hovedtal	5.827.463	163,00	100,0%	35.751

Kilde: Danmarks Statistik, befolkningstal pr. 1.10.2019, Notus Regional, antal kapaciteter pr. 16.12.2019 og udtrukket af Danske Regioner pr. 16.12.2019

Sammenlignes på tværs af de 15 specialer er øjenspecialet det eneste, hvor Region Hovedstaden har en dækning, der er dårligere end gennemsnittet på landsplan, og hvor den procentvise andel kapaciteter ligger lavere end befolkningsgrundlaget for regionen på 31,7 %. Dog kan dette hænge sammen med forskelle i arbejdsdelingen mellem hospitaler og praktiserende speciallæger i de forskellige regioner.

3.2. Forskelle mellem regionerne på udgifter til øjenlæger

De samlede udgifter til øjenspecialet for hele landet var 758,3 mio. kr. i 2019. Heraf udgjorde Region Hovedstadens udgifter 27 %. Tabel 5 viser, at der er forskelle mellem regionerne på forbruget af øjenlæger i speciallægepraksis. Region Hovedstaden havde de laveste udgifter til øjenlægehjælp i 2019 med et gennemsnitligt forbrug på 110 kr. pr. borger. Det skal bemærkes, at forskellene i forbrug bl.a. hænger sammen med arbejdsdelingen mellem hospitaler og øjenlægehjælp i de forskellige regioner.

Tabel 5. Bruttohonorar (forbrug) pr. borger fordelt på regioner 2019

	Bruttohonorar (forbrug)	Antal borgere	Bruttohonorar (forbrug) pr. borger
Region Hovedstaden	203.676.454 kr.	1.848.989	110 kr.
Region Sjælland	126.420.617 kr.	837.087	151 kr.
Region Midtjylland	179.101.305 kr.	1.326.913	135 kr.
Region Nordjylland	72.205.716 kr.	590.580	122 kr.
Region Syddanmark	176.945.039 kr.	1.223.894	145 kr.
Landsplan	758.349.132 kr.	5.827.463	130 kr.

Kilde: Targit, bruttohonorar (forbrug) for 2019 opgjort pr. 20.2.2020. Danmarks Statistik, befolkningstal pr. 1.10.2019.

4. Borgere med diabetes

4.1. Øjenkomplikationer i forbindelse med diabetes

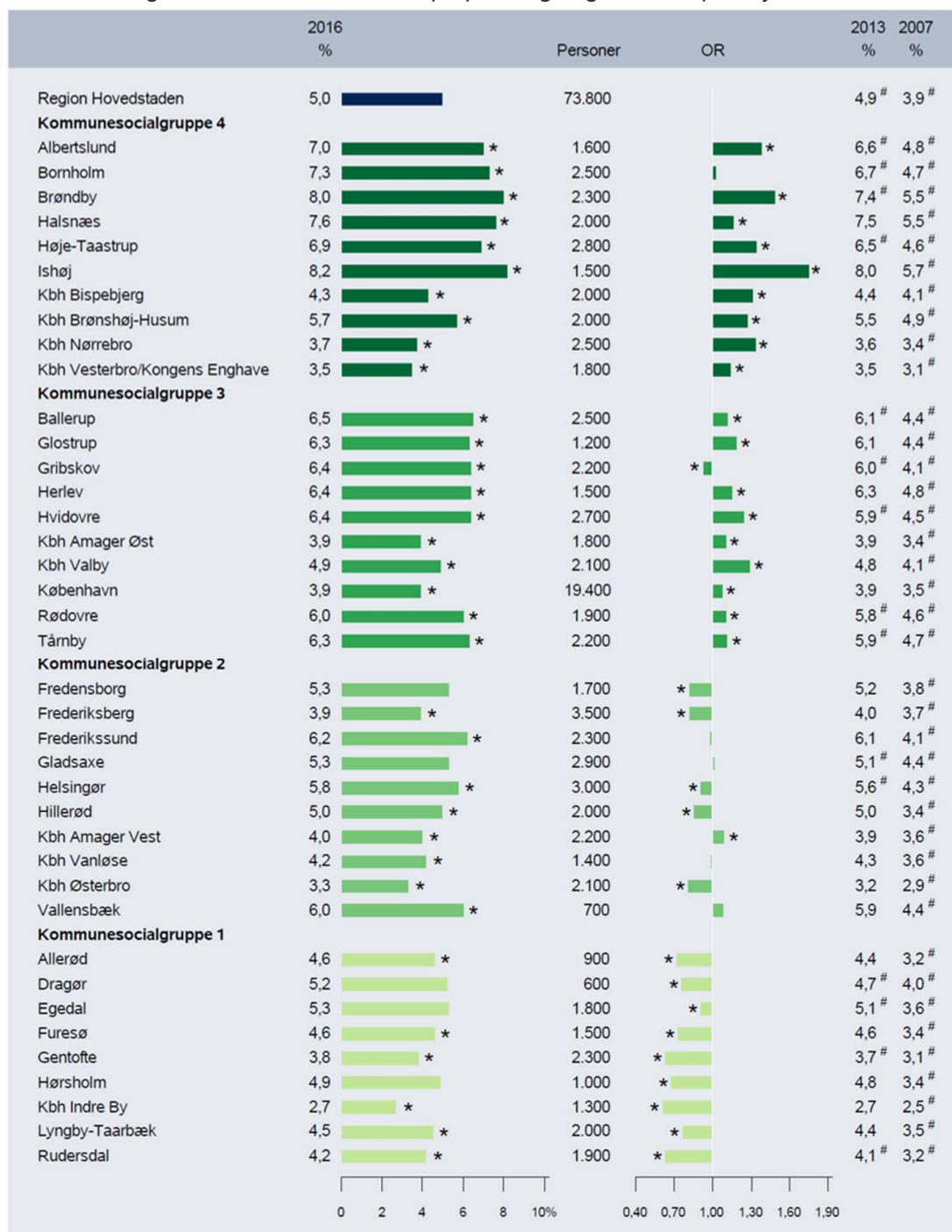
Diabetes (sukkersyge) er en forstyrrelse i stofskiftet, som rammer alle dele af organismen – herunder øjet. Den alvorligste komplikation er skader på nethindens blodkar, der kan føre til nedsat syn og i værste fald blindhed. Derfor bør mennesker med diabetes regelmæssigt komme til øjenlæge med henblik på at forebygge og behandle skader på synet.^[1]

4.2. Forskelle mellem planlægningsområder på andel borgere med diabetes

De seneste tal fra Sundhedsprofilen fra 2017 viser, at forekomsten af diabetes i Region Hovedstaden i gennemsnit er 5,0 % i 2016. Af tabel 6 på næste side fremgår det, at København Indre By er det planlægningsområde i regionen, der har den laveste andel borgere med diabetes i 2016 på 2,7 %, mens Ishøj Kommune er det område med den højeste andel borgere med diabetes på 8,2 %. Det skal bemærkes, at dette også gør sig gældende efter der er justeret for forskelle i køn og alder blandt borgerne i undersøgelsen.

[1] Sundhed.dk. Patienthåndbogen [citeret 2020 19-02]. <https://www.sundhed.dk/borger/patienthaandbogen/oejne/sygdomme/oejenkomplikationer-ved-andre-sygdomme/sukkersyge-oejenkomplikationer/>

Tabel 6. Borgere med diabetes fordelt på planlægningsområde pr. 1. januar 2016

*Statistisk signifikant forskellig fra regionsgennemsnittet

Ved odds ratio under 1 er kommunens/bydelens andel under regionsgennemsnittet, når der justeres for køn og alder

Ved odds ratio over 1 er kommunens/bydelens andel over regionsgennemsnittet, når der justeres for køn og alder

#Statistisk signifikant forskellig fra 2016

Kilde: Sundhedsprofil for Region Hovedstaden og kommuner 2017 – Kronisk sygdom. Supplerende tabeller [citeret 2020 02-20]. <https://www.frederiksberghospital.dk/ckff/sektioner/SSF/sundhedsprofilen/Documents/Sundhedsprofil%202017/Kommunetabeller%20sygdomsvariable%2020180320.pdf>